

Allmänna bestämmelser vid nedläggning av elektriska starkströmsledningar i vägområde, ABEL 07 (reviderad 2017)

Dessa allmänna bestämmelser är utarbetade med utgångspunkt i vad som förekommit vid överläggningar mellan Trafikverket och Energiföretagen Sverige.

Utgångspunkten för det vidare samarbetet är att det kan ske en årlig avstämning av avtalets innehåll samt en mer noggrann översyn med som längst tio års intervall räknat från den senaste översynen.

§ 1 ALLMÄNT

Det som föreskrivs i dessa allmänna bestämmelser reglerar det närmare förhållandet mellan å ena sidan sådan ledningsinnehavare som erhållit tillstånd enligt väglagen (1971:948) att dra elektriska starkströmsledningar inom vägområde samt å andra sidan väghållningsmyndigheten och Trafikverket, se bilaga A.

Det åligger Energiföretagen Sverige och Trafikverket att inom respektive ansvarsområde informera om förekomsten och innebörden av bestämmelserna.

Bestämmelserna träder, utan särskilt förordnande, i omedelbar tillämpning i samband med tillståndsgivningen.

Vad som föreskrivs nedan ska även tillämpas på sådan ledning som ledningsinnehavaren lagt ned i tiden före det att dessa allmänna bestämmelser accepterats. För sådan nyss nämnd ledning ska dock ledningsinnehavaren ersätta ökade kostnader för trafikledens underhåll i enlighet med vad som följer av 2 kap. 24 § ellagen (1997:857).

För vad som följer av dessa allmänna bestämmelser svarar ledningsinnehavaren för den som denne anlitar såsom för egen del.

§ 2 DEFINITIONER

Definitioner redovisas i bilaga till bestämmelserna, se bilaga B.

§ 3 ÅTAGANDEN

Generellt

Ledningsinnehavaren ska vid allt arbete följa Trafikverkets gällande föreskrifter och publikationer rörande säkerhet på väg.

Det åligger ledningsinnehavaren att informera de fastighetsägare som berörs av planerade åtgärder om arbetenas utförande.

För varje förekommande arbete inom vägområdet avseende bland annat reparation, komplettering, byte, underhåll eller tillsyn av starkströmsledning ska ledningsinnehavaren först inhämta särskilt tillstånd från väghållningsmyndigheten.

Inget arbete får påbörjas förrän väghållningsmyndigheten meddelat tillstånd. Om det krävs akuta åtgärder av det slag som beskrivs i föregående stycke får dock arbete påbörjas även utan tillstånd. Ledningsinnehavaren ska därvid utan oskäligt dröjsmål underrätta väghållningsmyndigheten om sådant arbete.

Trafikanordningsplan

För beslut som är fattade enligt 44 § väglagen (1971:948), och som saknar föreskrifter om trafik- och skyddsanordningar för ledningsarbeten, gäller nedanstående.

En trafikanordningsplan utformad enligt vad Trafikverket närmare bestämmer ska inlämnas till berörd väghållningsmyndighet för granskning och godkännande minst tre veckor innan arbetet påbörjas.

Ledningsinnehavaren ska i förväg upprätta generella trafikanordningsplaner som kan komma att behövas vid akuta arbeten.

I övriga fall gäller de villkor angående trafik- och skyddsanordningar för ledningsarbetet som bifogas i beslutet enligt 44 § väglagen (1971:948).

§ 4 UTFÖRANDETEKNISKA KRAV

Allmänt

Ledningsinnehavaren ska vid allt arbete följa de gällande utförandetekniska krav som anges i Trafikverkets publikationer. Det åligger väghållningsmyndigheten att på enklaste sätt tillkännage nu nämnda krav, se bilaga C och D.

Ledningsinnehavaren ansvarar för att nödvändiga markundersökningar har utförts samt att resultatet beaktas vid projekteringsarbetet. Ledningsinnehavaren ansvarar också för att hänsyn tas till andra faktorer som kan inverka på val av material och arbetsutförande, så att man förebygger sättningar, ledningsbrott, läckage, frysning med mera. Särskild hänsyn ska tas till atrika vägkanter, kulturvägar, alléer, grundvatten-skydd, grundförstärkningsåtgärder, materialskiljande duk, dräneringsledningar med mera.

Väghållningsmyndigheten ska, om förhållandena så medger, och efter förfrågan, bistå ledningsinnehavaren med vid myndigheten tillgänglig information om markundersökningar, materialval med mera. Informationen lämnas därvid utan krav på ansvar.

Återställning

För återställning gäller vad som föreskrivs i 6 kap. 4 § vägförordningen (2012:707) vari stadgas följande:

Sedan ledningsarbete utförts inom vägområde, ska området genom ledningshavarens försorg återställas i det skick som det befann sig i före arbetets början. Om väghållningsmyndigheten begär det, ska dock vägbeläggning som skadats vid ledningsarbetet återställas genom väghållningsmyndighetens försorg. Uppstår sättningar till följd av ledningsarbete, ska de arbeten som sättningarna föranleder, om väghållningsmyndigheten begär det, utföras genom väghållningsmyndighetens försorg. Åtgärder som vidtas genom väghållningsmyndighetens försorg utförs på ledningshavarens bekostnad.

§ 5 ARBETET

Före arbetenas påbörjande

Väghållningsmyndigheten och ledningsinnehavaren får begära syn före arbetenas påbörjande. Vid sådan syn ska bedömning av vägens och vägområdets tillstånd utföras av väghållningsmyndigheten och ledningsinnehavaren gemensamt.

Under arbetets gång

Väghållningsmyndigheten utövar den tillsyn under arbetets utförande som myndigheten anser nödvändig.

Efter arbetets avslutande

När ledningsarbetet är utfört och vägområdet är återställt i det skick som det befann sig i före arbetets början ska ledningsägaren snarast anmäla detta till väghållningsmyndigheten. En sådan anmälan sker för att myndigheten ska kunna kontrollera att återställningen av vägområdet skett samt för att ge förutsättning för att avsluta tillståndsärendet hos myndigheten.

Relationshandlingar ska upprättas genom ledningsinnehavarens försorg och överlämnas på begäran till väghållningsmyndigheten.

Av relationshandlingarna ska framgå verkligt utförande och verkligt läge. Läget ska vara relaterat till rikets koordinatsystem samt uppfylla nödvändiga noggrannhetskrav.

Väghållningsmyndigheten kallar här efter till kontroll och utser den som ska kontrollera att återställning skett. Ledningsinnehavaren äger dock rätt att, senast tre veckor efter det att protokollet utfärdats, skriftligen inkomma med anmärkningar mot protokollet. Om anmärkning inkommer äger vardera part rätt att påkalla en ny kontroll. Det ankommer därefter på parterna att gemensamt utse den som ska utföra den nya kontrollen. Den part som påkallat den nya kontrollen ska svara för kostnaderna för densamma.

Ledningsinnehavaren är skyldig att avhjälpa de fel som antecknas i protokoll. Om ledningsinnehavaren inte avhjälper fel inom den tid eller på det sätt som föreskrivits vid kontrollen får väghållningsmyndigheten avhjälpa felet på ledningsinnehavarens bekostnad.

Väghållningsmyndigheten får under alla förhållanden åtgärda skador som innebär fara för trafikanterna vid sådana tillfällen då väghållningsmyndigheten bedömer att ledningsinnehavaren inte hinner åtgärda skadan. Sådana åtgärder utförs på ledningsinnehavarens bekostnad.

Ledningsinnehavaren svarar, på väghållningsmyndighetens begäran, för erforderliga efterjusteringar inom vägområdet under fem år efter det att väghållningsmyndigheten godkänt återställning i det skick som det befann sig i före arbetets början.

Efterjusteringarna ska utföras så att vägområdet återfår det skick som det befann sig i före arbetenas början. Väghållningsmyndigheten kan dock utföra efterjusteringsåtgärder om det föreligger fara för trafikanterna. I samtliga fall ska ledningsinnehavaren stå för kostnaderna.

Ledningsinnehavaren svarar även för efterjusteringar efter det att femårsperioden löpt ut om det kan visas att de erforderliga justeringarna är föranledda av anläggningsarbetet för starkströmsledningen. Härvid gäller en preskriptionstid om tio år räknat från dagen för godkänd kontroll av att återställning skett.

Väghållningsmyndigheten kallar till särskilt samråd om så krävs med hänsyn till vad som nu föreskrivits angående efterjusteringar.

§ 6 LEDNINGSVISNING

Om väghållningsmyndigheten avser att vidta vägåtgärder som kan medföra risk för skada på ledningen, ska ledningsvisning, eller annan redovisning som bedöms tillräcklig, av ledningens läge begäras hos ledningsinnehavaren. Ledningsinnehavaren ska därvid utan oskäligt dröjsmål kostnadsfritt utföra utsättning eller motsvarande åtgärd som bedöms som tillräcklig.

Vid akuta behov, såsom vid olyckor eller motsvarande händelser, ska ledningsinnehavaren utföra ledningsvisning omgående. Ledningsinnehavaren är därvid införstådd med att väghållningsmyndigheten vid nu nämnda situationer inte alltid kan avvakta ledningsvisning. Där ledningsvisning inte kunnat inväntas, eller när ledningsinnehavaren i annat fall inte utfört ledningsvisningen korrekt, ansvarar inte Trafikverket eller väghållningsmyndigheten för någon skada som orsakats ledningsinnehavaren.

§ 7 FLYTTNING AV LEDNING

Flyttning av ledning regleras enligt 2 kap. 22 – 24 §§ ellagen (1997:857).

§ 8 ERSÄTTNING

Ledningsinnehavaren ska utge ersättning till väghållningsmyndigheten. Ersättningen avser de ökade framtida drifts- och underhållskostnader samt de administrativa merkostnader som uppstår på grund av förläggningen av ledning i vägområdet. Ersättningen, vars total normalt framräknas i enlighet med vad som uppgivits om ledningsförläggningen i tillståndsärendet, uppgår till:

Vägar

14,93 kr/m vid förläggning upp till 2,5 meter från vägbanekant i innerslänkt och 6,21 kr/m vid övrig förläggning utanför vägbanekant.

Broar

5000 + 100(X - 15) kr, där X är brons fria spännvidd över 15 meter.

Ersättningen regleras härafter enligt entreprenadindex E84 litt. 211, basmånad januari 2016. Uppdatering sker varje år i februari månad, se bilaga E.

Om ledningsförläggningen i efterhand visar sig mer än ringa avvika från vad som uppgivits i föregående stycke bestämmer väghållningsmyndigheten den totala ersättningen på skälig grund.

Fakturaunderlag överlämnas till väghållningsmyndigheten i samband med att arbetet med att återställa vägområdet i det skick som det befann sig i före arbetets början anmäls som klart.

Ersättningen ska betalas efter faktura. Betalningen ska erläggas senast 30 dagar efter fakturans utställningsdatum. Vid samtidig förläggning av flera ledningar uttas endast en ersättning. Om betalning inte sker i rätt tid äger Trafikverket att från förfallodagen tillgodoräkna sig dröjsmålsränta enligt räntelagen.

§ 9 SKADESTÅND

I 10 kap. ellagen (1997:857) finns bestämmelser som reglerar ersättningsförhållandena för sådana skador som orsakas genom inverkan av el. I övrigt tillämpas skadeståndslagens (1972:207) bestämmelser.

För skador på ledning är ansvaret begränsat till högst tre basbelopp.

Trafikverket eller väghållningsmyndigheten är i inget fall ansvarig för skada som orsakats av markens beskaffenhet, grundvattenförändringar, tredje mans eller allmänhetens utnyttjande av markområdet eller liknande omständigheter utanför myndigheternas kontroll.

Trafikverket ersätter inte tredjemansskador.

Begränsningar i ersättningsförutsättningarna följer även av § 6 i detta avtal.

§ 10 ÖVERLÅTELSE

Vid eventuell överlåtelse av sådan ledning vars förläggning helt eller delvis regleras enligt dessa allmänna bestämmelser ska ledningsinnehavaren sätta den nye innehavaren i sitt ställe. Väghållningsmyndigheten ska utan oskäligt dröjsmål underrättas om överlåtelsen, se bilaga F.

§ 11 TVIST

Tvist ska i första hand lösas i samförstånd. För detta kan, om parterna senare så förordnar, ett partssammansatt organ för tvistlösning inrättas. Tvist, som inte kan lösas i samförstånd, ska avgöras enligt svensk rätt av allmän domstol.

Oberoende av vad som tidigare sagts äger part rätt att hos allmän domstol eller myndighet anhängiggöra talan beträffande ostridig, förfallen fordran.

§ 12 GILTIGHET

Vad som föreskrivs genom dessa allmänna bestämmelser gäller tills vidare med de begränsningar och justeringsmöjligheter som angivits särskilt.

§ 13 VÄGRÄTTENS UPPHÖRANDE

Om vägrätten upphör ska väghållningsmyndigheten utan oskäligt dröjsmål underrätta ledningsinnehavaren. Trafikverket eller väghållningsmyndigheterna ansvarar inte i något avseende för ledningsinnehavarens kostnader i samband med vägrättens upphörande.

§ 14 ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG

Eventuella ändringar av eller avvikelser från bestämmelser i denna skrivelse måste avtalas om i särskild ordning med respektive väghållningsmyndighet. Trafikverkets publikationer och interna föreskrifter är dock undantagna från möjligheter till ändringar, avvikelser, tillägg eller andra förändringar i annan ordning än som gäller för Trafikverket.

Vad som föreskrivs i denna handling får till ingen del inkräkta på myndigheternas hantering eller beslutanderätt som följer av dess karaktär av myndighetsutövande organ. Inte heller får bestämmelserna inkräkta på ledningsinnehavarens förekommande rätt till prövning av förvaltningsbeslut.

BILAGOR

Bilaga A - Ansökningsblankett ledningsarbeten

Bilaga B - Definitioner

Bilaga C - Ledningsarbeten inom vägområdet

Bilaga D - Supplement 1 till Ledningsarbeten inom vägområdet

Bilaga E - Ersättningsnivåer

Bilaga F - Blankett för anmälan av överlåtelse